

зи гениалност на откровението, която спохожда само истински призваните творци. Същевременно, като съзнателен художник, т.е. като теоретически изкушен мислител, записва програмните думи: *“И само истинските художници поети... могат да установят съзнателно оная хармония между външната и вътрешната страна на своите работи, която им придава значение и дълговечност. Защото да намери човек подходящата форма за даден поет, работа, то значи да отнеме възможността на други подир него да откриват още един път Америка”*^(2.V.211).

С тази прецизност в прозренията си Яворов остава не само в литературата, но и в днешната естетика, предупреждавайки например, че *“жаргонът на днешната улица никак не е на място в една историческа пиеса”*^(2.IV.89). Ще добавя: нито пък в изкуството изобщо или в злощастната преса, принудена точно в наше време да търпи какво ли не насилие над литературния език. Не може да се отмине и заръката му към драматурзите: *“Автор, който не е доправил всичко преди да иде на сцената, няма да получи никаква помощ от нея, за да надмине себе си”*^(2.V.156). Не бива да се забравя и неговото актуално послание към поколенията, толкова важно в епохи на обезценяване на духовните стойности: *“Литературата е в голяма степен мерило за културния напредък на народите”*. Народ, който не се грижи достатъчно за своята култура, поставя на изпитание самото си битие.

Христофоров от *“В полите на Витоша”* го е формулирал прекрасно: *“Областта на духа е сферата, където българския народ може и трябва да реализира благородните си амбиции”*. Материалното издитане на народа не е цел само по себе си, защото води и до оскотяване, както сочи опитът на съвременната цивилизация на потреблението в чист вид. За да не се стигне до горчивото предчувствие, че една материална култура не служи за нищо, ако не е условие за реализиране на духовни цели.

БЕЛЕЖКИ

1. Виж К. Ясперс. *Смисъл и назначение истории*. М., 1994, с. 49
- 2.. П. К. Яворов. *Събрани съчинения*, С., 1960.
3. *Блуждаеща естетика. Българските символисти и символизма*, с., 1193, с. 69.
4. П. К. Яворов. *Събрани съчинения*, V, С, 211.